

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe o lună . 2 "

Abon. de Dumbrăvești
Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și
America . 10 Cor.

Abon. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un 40 franci.

TRIBUNA

REDAȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscrisurile nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Nota nouă.

(S) A trebuit să treacă mult timp și să trecem prin multe frământări până ce am ajuns să ne dăm seama cu toții, că românii din regatul ungar nu se luptă contra cetățenilor săi maghiari, ci contra unei harte întinse însoțiri de exploatare publică, cari abuzează de încrederea poporului maghiar, ca să poată asupra nu numai pe români, ci și pe maghiari.

Convingerea aceasta s'a produs și era destul atât pentruca să străbată mai curând ori mai târziu și convingerea, că ceea ce se numește șovinism național maghiar e numai un fel de perdea aruncată peste fel de fel de porniri mai mult ori mai puțin meschine.

Puțin le pasă nemților, evreilor, slavilor de tot felul ori românilor, care au intrat în însoțirea exploatarelor ori în slujba ei, puțin le pasă chiar multora dintre maghiarii ajunși în fruntea ei, dacă se va realiza ori nu idealul maghiar: ei vor să profite de calificarea, pe care o au pentruca să poată trăi bine cu muncă pe cât se poate puțină, și mâine ori poimâine, după ce se vor fi schimbat împrejurările, vor lupta cu aceeași căldură și pentru alt ideal, dacă vor putea să-și asigureze prin zelul lor aceleași beneficii.

Vorba e în adevăr numai de un număr restrâns de oameni, pentru care păstrarea puterii în regatul ungar e chestiune de depindere tradițională, de pietate și de ambi-

țiune și cari ostenește și aduc jertfe fără ca să rivnească la foloase materiale și cari au organizat tot ceea ce e lipsit de caracter în țară, încurajează corupțiunea, calcă legile, falsifică instituțiile și profită cu rea credință de împrejurări, ca să-și asigureze mulțumirea aristocratică de a da porunci și de a vedea pe alții căcânilindu-se în fața lor.

Dacă așa este, nu mai e lupta purtată de români nici națională. Ei se luptă, ce-i drept, ca să-și apere interesele de dezvoltare, dar nu-și susțin numai propriile interese, nu vreau ceea ce cer numai pentru dânsii, ci pentru toți.

Lucrul acesta a fost totdeauna așa, dar abia acum își dau și alții seamă, că în adevăr interesele obștei cetățenești și ale patriei în cel mai bun înțeles sunt, cari cer, ca silințele românilor să nu rămâie zadarnice.

Recunoașterea acestui adevăr e nota nouă în viața politică a românilor.

Sunt poate, puținii cei ce o mărturisesc aceasta, dar toți sunt nevoiți să o recunoască.

Nu cer românii nimic pentru dânsii numai, ci stăruiesc, ca tuturora să li-se facă de-o potrivă și în același fel dreptatea, iar aceasta nu pentruca așa e mai bine pentru dânsii, ci pentruca numai așa se poate restabili pacea și buna rânduială, pe care o dorește monarhul.

Aceasta o recunoaște până chiar și contele Andrassy, care nu tăgăduiește, că proiectul de reformă, pe care l-a prezentat, e numai o formă provizorie și că rezolvarea definitivă se va face mai târziu, în urma

unui șir de lupte ce se vor desfășura de aici înainte.

Tocmai aceste lupte aveau însă să fie înălțurate prin o rezolvare cinstită cum a dorit-o monarhul și cum și-au gândit-o toți cei ce-și dau seamă că Dumnezeu nu i-a rânduit pe cetățenii Ungariei să se lupte, ci să lucreze în frățească dragoste împreună.

Cu cât mai bine vor și românii să scoată la iveală această notă patriotică a luptei lor, cu atât mai mulți vor fi cei ce le vor da sprijinire și cu atât mai îmbărbătați se vor simți și ei înșiși.

Un lucru foarte caracteristic a ieșit la iveală din marea adunare, pe care românii au ținut-o de curând la Arad.

Miile de oameni, cari au luat parte la adunare, au fost tot cetățeni, care și după actuala lege, și după proiectul prezentat de contele Andrassy, au dreptul de alegător, l-au exercitat și-l vor exercita: sunt bărbați, cari nu s'au ridicat să ceară, nici să ieie, ci să deie și altora ceea ce au ei fără ca să mai întrebe, dacă sunt ori nu români aceia, cărora vor să li-se deie!

Ce enormă și pentru dânsii onorătoare deosebire — față cu ceice toate pentru dânsii și numai pentru dânsii vor să le știe păstrate.

Compenzații. Subt acest titlu „La Patrie” a început să publice o interesantă serie de articole tratând evenimentele din urmă din Balcani, ocupându-se mai cu dinadinsul în deosebi de abitudinea Austriei și arătând recompensele ce i-s'ar cuveni României.

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

Contele L. N. Tolstoi.

De C. Șercăleanu (C. Stere).

(Urmare și fine).

Exclusivismul moralist duce întotdeauna la un fel de daltonism în ce privește însemnătatea, chiar din punctul de vedere moral, al instituțiilor, a condițiilor sociale și politice.

Nimic nu e mai ușor astfel, decât a »răsturna filosofia» lui Tolstoi, sau de a releva toate contradicțiile lui, — și de atâta vreme profesorii de filosofie și retorică, sau chiar și de geografie, se hădelesc cu solemnitate să »distrugă» pe Tolstoi, — dar fără rezultate apreciable.

În cartea despre Revoluțiune, de pildă, Tolstoi, în apelul către țărani, le spune acestora: nu vă riscați, dar opuneți rezistență pasivă guvernului și legilor sale, refuzați-i recruții și plata impozitelor, — și oricărui guvern, monarhic, constituțional sau revoluționar. Dar chiar în aceeași carte, în altă parte, după ce și bate joc de toate proiectele de reformă agrară, propovăduiește soluțiunea lui Henry George, — impozitul unic pe proprietatea funciară, până la absorbirea integrală a rentei.

Pe de o parte, idealul lui Bacunin: o societate fără legi, fără impozite, fără guvern, într'un cuvânt fără stat, în care Rusia s'ar dizolva într'un conglomerat fără cehezlune de mari comune țărănești, — pe de altă parte, o reformă agrară, bazată pe o reformă de impozite, și care presupune un stat, și încă centralizat!...

Dacă succesul propagandei anarhistului mistic din Iasnaja Poliana ar fi atârnat numai de consecvența logică și sistematizarea gândirii, de mult, desigur, n'am mai fi auzit despre Tolstoi — apostolul creștinismului »primitiv».

Dar nu acolo este izvorul puterii sale. Soluțiile practice ale diferitelor probleme propuse de el interesează foarte puțin lumea admiratorilor săi, și chiar pe Tolstoi însuși, care le schimbă cu o dezinvoluntă uimitoare dintr'o zi într'alta.

Sunt indifferente pentru cei dintâi aceste soluții, fiindcă irealizabilitatea lor și nepotrivirea cu rețelele ce pretind a vindeca e vădită pentru cel mai mărginit și mai solemn profesor de filozofie sau retorică; sunt indiferente și pentru Tolstoi însuși, fiindcă, în fond, el nu predică decât renovarea morală, ce trebuie săvârșită înainte de toate în sufletul fiecărui om individual, și poate fi urmărită printr'actiune ar fi formele exterioare de viață; și odată ce această renovare e urmărită, ce-i pasă lui de toate soluțiile, dacă sunt sau nu realizabile, ce-i pasă chiar de viitorul Rusiei, sau chiar al omenirii întregi?

Practica anarhismului creștinesc primejduiește existența Rusiei, ca stat?

Dar, spune el țărănilor: »Acest conglomerat numit Rusia, departe de a fi necesar vouă, muncitorii ruși, consiliue tocmai una din cauzele principale ale nenorocirilor voastre!...»

Prin desființarea căsătoriei, prin abținerea absolută s'ar pune capăt genului omenesc?

Dar »pelea genului omenesc nu este o idee nouă pentru lumea de azi, ci pentru oamenii religioși ea este o dogmă a credinței, iar pentru oamenii de știință — deducțiunea necesară din

toate observațiile relative la răciria treaptată a soarelui!...»

Pentru ce nu?

Viața de stat?

Dar în ea »moralitatea cade tot mai jos și mai jos, și »eroii ai vremurilor noastre ajung tot cel mai depravați ca diferiții: Danton, Marat, Napoleon, Talleyrand, Bismark!...»

Filozofia și știința?

O aberațiune și pervertire morală, dela Platon, Aristotel până la Kant, Spencer sau Darwin, cu sociologia lor, care nu are altă manieră, decât a justifica ticăloșiile vieții, cu »chiurasate, telegrafe, bombe, fotografii, căi ferate și electrice și atâtea alte invențiuni stupide și pernicioase!...»

Arta?

Dar numai criticii ignorați și stricați se pot extazia »de creațiunile grosolane, barbare și adesea stupide ale anticilor ca Sofocle, Euripid, Eschile și mai ales Aristofan; sau ale celor noi — ca Dante, Tasso, Milton, Shakespeare; în pictură de întreg Rafael, de întreg Michel-Angel cu absurdul lui Judecata din urmă; în muzică de tot Bach, de tot Beethoven!...»

Aceste violențe ne aduc aminte imprecăziunile superbe ale prorocilor noștri naționali, pe cari cu atâta profuziune îl produce pământul țării noastre, dar, lăsând la o parte chiar toată distanța între vre-un profet de suburbie și o glorie mondială ca a lui Tolstoi, care va trăi și când dela toate cele 150 milioane de locuitori ai Rusiei nu va rămâne decât o vagă amintire; lăsând la o parte că Tolstoi nu se cruță nici pe sine (»Sunt cel mai corupt și mai rățâcit dintre toți!...») »Sunt vinovat și mizerabil, și merit disprețul obștesc!...»:

Atitudine demnă. Inregistrăm cu deosebită plăcere trei articole pe cât de viguroase, pe atât și demne ale ziarului »L'Indépendance Roumaine« în afacerile politice actuale dela noi.

În cel dintâiu (Reforma electorală în Ungaria) dela 6/19 c. confratele din București caracterizează scurt, dar foarte nimerit reforma electorală a contelui Andrassy, arătând că proiectul acesta, împreună cu noua împărțire a cercurilor electorale, nu are alt scop decât să asigure stăpânirea rasei maghiare, scurtând naționalitățile.

În al doilea (Argument absurd) dela 7/20 c. organul liberal se ocupă cu discursul rostit în parlamentul ungar de contele Batthyányi Tivadar, care în absolută necunoștință de cauză comparase situațiunea noastră de aici cu a ungarilor din România, căutând să scoată regimul maghiar (față de noi) absolut superior: mai liberal și mai generos de cum e cel românesc față de ungurii din România.

Invocând date statistice și fapte necontestate, confratele din București reduce la adevarată sa valoare această parte din vorbirea contelui Batthyányi, demonstrând absurditatea comparației: pe de-o parte un *stat poliglott ca Ungaria și un popor autohton de 3 milioane cum sunt românii*, iar pe de altă parte un *stat național cum e România și câteva zeci de mii unguri emigrați acolo.*

În al treilea (Români și unguri) dela 8/21 c. continuă a diseca întreaga vorbire a contelui Batthyányi, arătând ce lipsită de logic este și cum fruntașul kossuthiet habar n'are de stările din România, unde ungurii deși sunt răsleți, fără drepturi vechi, fără însemnătate în stat, și totuși se bucură de cele mai largi libertăți culturale.

Reforme în Dobrogea. Asupra reformelor pe care actualul guvern al României intenționează să le facă în Dobrogea, partidele pare că sunt de acord. Iată, de pildă, ce scrie organul oficial al partidului conservator („Conservatorul“) într'un număr recent:

„Ca partid conservator ne înveselim că un dezerat al nostru, încă de mult exprimat, se rez-

lizează în fine iar faptul că ideea ce am susținut cu căldură, este realizată de către adversari, nu ne face geloși.

„Ca români suntem încă și noi veseli fiindcă se va dovedi acum cum că Dobrogea este în majoritate românească, se va dovedi că sunt cu totul mincinoase afirmările unora, că elemente străine și chiar dușmane nouă, ar avea majoritate în România de peste Dunăre.

Scrisoarea dlor N. Iorga și A. C. Cuza.

Primum următoarea scrisoare:

Domnule Redactor,

Față de informațiile greșite, care circulă obișnuit în presa noastră, influențată de interesul de partid, și redactată în cea mai mare parte de evrei, care exploatează buna d-voastră credință, prin fătărirea acelorasi sentimente naționale, prin care caută a câștiga opinia publică dela noi, ne simțim datorii a face, prin foaia d-voastră, următoarea declarație:

Reprezentând un program naționalist-democrat și lucrând la o organizare sprijinită pe primirea lui de elementele cinstitute, din țară, avem firește în vedere o înținerire reală, a noastră, nu numai asupra opiniei publice, ci, într'un viitor mai depărtat, asupra vieții, de stat a României. În acest caz, față de d-voastră, românii de peste hotare, atitudinea noastră ar fi aceasta:

Neavând o clientelă pe care să trebuim să o sătura cu bugetul statului, ea partidele, care se schimbă la putere astăzi, am pune mijloace mari, care sunt posibile la dispoziția culturai românești, prin împuternicirea și lățirea căreia, ne putem menține, ca națiune, ori unde și în orice împrejurări. Nu credem că putem face pe „samsarul onest“, cum vă făgăduia odată dl Sturdza. Nu ne-am coborât, cum au făcut-o alții, la strămutarea luptelor noastre de partid pe teritoriul d-voastră, pentru a vă slăbi solidaritatea națională. În schimb am face ca întreaga politică românească să se sprijine pe conștiința unității intereselor neamului, în toată întregimea teritoriului său național, ceea ce nu poate împiedeca nici un scrupol de drept internațional, sau de înțelepciune politică.

Crezând că v'am adus și d-voastre un serviciu

prin această rectificare a falșelor informații, ce s'au dat cu privire la noi, de oameni interesați, cari sunt adeseori dușmanii dvoastre, ca și ai noștri, vă rugăm să primiți încredințarea sentimentelor noastre într'adevăr și sinceri fratești.

Iași, în 6 Noemvrie 1908.

N. Iorga.

A. C. Cuza.

Vom reveni asupra celor mai sus cuprinse.

Mișcarea națională în România.

Marele meeting național din Caracal.

— Raport special. —

Din vreme se luase toate măsurile necesare spre a se asigura marelui meeting național ținut în ziua de 8 Noemvrie a. c. în orașul Caracal, cea mai splendidă reușită.

Intr'adevăr, nici un sacrificiu oricât de mare ar fi fost el, n'a fost cruțat în vederea izbânzii cauzei sfinte a neamului românesc.

Orașul eră într'o îndoită serbare. Întâiu, se serbă aniversara numelui glorios al marelui erou și Voevod național Mihailu Bravul, acela care făuri din țandările trecutului celui mai strălucit popor ce pomeneste istoria antică, realizarea aceluia ideal sfânt pentru toți românii, reconstituirea Patriei-Mame, Dacia Traiana Augusta.

Odată cu aceasta, se serbă și reînvierea în inimile și simțurile noastre a conștiinței naționale, ce timpii adormiți de indolență neertată, nepăsare crasă și indiferentism arhicondamnabil, o acoperise cu straturi grase de colb și lăncezală bolnăvicioasă.

Da, de acum înainte, pentru români, orice manifestare a sentimentului național este și trebuie să fie o adevărată serbare, până atunci, când conștiințul va fi transformat prin educațiune reiterată în inconștiinț, până atunci până când el va fi atât de viu

— În fond, pentru Tolstol, toate vehemențele acestea nu servesc decât pentru a apela dela toate autoritățile exterioare la forul suprem al rațiunii și conștiinții individuale.

Vă aduceți aminte: în »Inviere« oamenii morali sunt acela, cari cred sieși și trăiesc după rațiunea și conștiința lor, iar cei imorali »cred altor« și se supun hotărârilor străine, »obiceiurilor, tradițiunilor, legilor«.

Credința în sine, judecata vieții și a acțiunilor omenești nu după »autorități recunoscute«, ci după rațiunea și conștiința proprie, — e singura cale de mântuire.

Tolstol nu face excepții, în realitate, nici măcar pentru Confucius, Buda sau Crist: deși vorbește cu multă venerațiune despre ei, însă îi tălmăcește și-i cerne, după cum îi dictează conștiința și rațiunea lui.

Aici e taina puterii lui magice asupra sufletelor.

Făcând apel la conștiința și rațiunea fiecăruia, el supune unei critice acerbe și îndrăznețe toate »autoritățile, obiceiurile, tradițiunile, legile«, — și oricât de nesistematică, oricât de puțin consecventă și șovăitoare e gândirea lui, în construcțiunile lui teoretice pozitive, logica lui e de aramă și implacabilă în puterea-i distructivă.

Nici un nihilist, nici cel mai feroce anarhist,

un Max Stirner, un Bacusin sau un Kropotkin, în negațiunea lor, nu merg până la consecințele la cari adesea, — în numele creștinismului! — ajunge aristocratul și visătorul blajin din Isnaia Poliana...

Toate temelile vieții noastre morale și sociale, — statul, biserica, familia, proprietatea, — toate ideile curente de patriotism, de moralitate, de onoare, de justiție; filozofia și știința oficială, arta noastră dominantă: — toate sunt sguduite sub loviturile nemiloase ale analizei sale.

Rapând fără cruțare vâul convențiunilor și prejudecăților egoiste, în dosul căruia vegetează conștiința adormită a »vieții noastre civilizate« atât de mult urâtă de el, desgolind toată putrețunea, toată nedreptatea, toată imoralitatea și fătarnicia acestei vieți, — Tolstol ne aruncă acel strigăt de indignare și durere:

»Așa nu se poate, nu se poate, nu se poate trăi!«...

Dar cum să trăim?

Din nenorocire, răspunsul, sau mai bine zis răspunsurile variate și contradicțoare ce ni-le dă, nu ne pot lumina în această privință...

Rețetele, rând pe rând propuse de apostolul Noli Evanghelii, în adevăr, nu pot satisface pe nimene, nu-l satisfac nici pe el însuși, și de aceea în febrila svârcolire a unui cuget neastâmpărat, se aruncă dela un panaceu la altul...

Nici o societate nu poate trăi pe temelile pe cari voeste să o așeze Tolstol, iar putrețunea celor vechi nu mai este acceptabilă pentru conștiința deșteptată din amorțirea-i egoistă...

În astfel de epoci de tranziție, când au murit vechii zei, când s'au stâns vechile credințe, iar zorile unui nou ideal nu s'au aprins încă, — conștiințele obtuze și voioșle timide fac apel la jandarmi...

Dar nu învie morții, nici zeli morți, nici credințele stânse...

Templul părăsit, altarul profanat în jurul căruia închinătorii se adună numai prin puterea »brațului secular«, — nu pot servi de temelie vieții morale.

O societate, care ajunge în această stare morală, sau piere, se descompune, sau caută și găsește alte temelii pentru viața ei morală, pe cari să le poată primi rațiunea și conștiința ei trezită.

Truda și lupta unui Iulian Apostatul veștic vor fi zădarnice...

Morții să îngroape dar pe morți...

De aici, puteți înțelege rolul adevărat al propagandei tolstoiene.

Nimenia nu aude chemările lui patetice la »viața așezată pe pământ«, nu-și însușește »regula de neîmpotrivire«, nu-l urmează pe calea ispășirii prin abstinență, nu primește formula lui

Telefon 287.

S'a deschis cea mai nouă

Telefon 287.

prăvălie de parfumerii, lucruri de artă și diferite articole.

Depositor de parfumerii, instrumente medicale, materii de bandajiat, aparate pentru îngrijirea bolnavilor, obiecte de gumă (preservative), de bărbierit, și pentru menaj; ciatur, lichieri, compoziții, ape minerale, vinuri medicinale, preparative pentru alimentare, bomboane; vâpseli și diferite materii.

Máthé și Soțul, Kolozsvár, Ferencz József-ut.

ochii, glasul și mintea națiunii, încât să fie repercutarea sau reoglindirea unei spontaneități unanime.

Orașul întreg a fost pavoazat, manifeste pe hârtie cu culorile naționale pretutindeni erau răspândite, iar mândrul treicolor acela pe care-l sfășie jandarmul maghiar dela brâul fecioarelor române și dela brâul flăcăilor, strălucea, împodobind toate casele, prăvăliile, străzile, aspectul general fiind heroic. Te credeați în plin 10 Maiu românesc atât de măreață eră privirea peste tot. Sala Teatrului Național unde s'a ținut meetingul, eră frumos decorată cu drapele treicolore. D'asupra cortinei stă suspendat un tablou reprezentând umbra lui Ștefan cel Mare ieșind din mormântul dela Putna, arătând cu mâna dreaptă țările subjugate în țări.

Iar la mijlocul scenei, tabloul ce intrușchipă pe marele erou Mihaiu Bravul, ambele înghirlantate cu brad și treicolor.

În sală afluență colosală și entuziasm indescrivibil.

Ședința se deschide la ora 2 1/2 p. m. sub președinția dlui Dr. Pavea medicul urbei, aclamat președinte.

Desă luând cuvântul face comparații între libertățile actuale din Turcia constituțională și cele din Austria și în special cu cele din statul ungar. Precizează anume nu pentru a servi un amalgam de naționalități, ci de a sugeri numai interesele unei clase de feudali și oligarhi în detrimentul naționalităților.

Protestează contra Austro-Ungariei, a tendințelor periculoase în politică pentru frații români ajunși a fi victimele călăilor feudali!

Dl Ion Florian avocat, entuziasmează sală, luând măiestrul cuvânt al doctorului preot Vasile Lăracl, deputat român în camera ungară, — apoi într-o frumoasă și caldă orățiune face istoricul suferințelor românilor de peste Carpați, demonstrând cât de imperioasă, grabnică și salutară este acum necesară conștiința poporului, sentimentul unității de limbă și cultură al românilor. Spune că vecinii noștri »ab antiquo«, Mircea cel rădăran, Vlad Tepeș, Ștefan și Mihaiu, au legat prietenie cu casele domnitoare de Austria și Ungaria, dar toate ne-au fost fatale. Face istoricul documentelor găsite la baronul Eugeniu de Hurmuzachi prin care se desvăluie actele trădării și

tocelele austriacilor cu pașalele turcești spre a ne răpi Bucovina. Termină spunând ca să fim prudenți parând toate loviturile ce ni-le dau falșii amici, ungurii și austriacii.

Dl Leon Grigorescu, face un resumat descriu printr'o afuziune de figuri oratorice și perorațiuni, istoricul întemeierii națiunii române de peste Carpați și a neamului românesc de pretutindeni.

Descrie printr'o cuvântare cu adevărat maiestră, șicanele și mizeriile ce întâmpină românii subjugăți; demonștră perfidia Austriei și mișelele întrebuintate ca să deslipească bucată cu bucată țările române, dela trupul patriei mame.

Dl Camil Demetrian, deputat al orașului, col. II, pria cuvinte bine simțite, făcând un tablou înduioșător al mizeriilor ce au fost urmarea unei politice nenorocite infeodată de veacuri la carul Austriei.

Ungurii și austriacii în schimbul sincerității noastre, ne-au înșelat mișelește în toate ocaziile. Promite că va determina acum la deschiderea Camerelor un curent favorabil printre deputați spre a se denunța convenția cu Austria, și a obliga guvernul țării să aibă o ținută mai demnă când e vorba de chestia națională, făcând representațiuni la Viena, unde va trebui să se explice că prietenie numai atunci poate fi între Austria, Ungaria și România, câtă vreme interesele reciproce se satisfac în măsură justă, și cât timp nu ni-se jignește sentimentul național. (Aplauze furtive acopere glasul reprezentantului națiunii).

Dl Teodor Oroveanu, avocat, spune că avem o datorie mare și sfântă de a lupta frate, pentru frate. Arată printr'o strălucită cuvântare oratorică, hănel în care ne a adas ticăloșia nepăsării și a indiferențismului. Face unanim tuturor românilor și tuturor politicienilor, sperându-le, să desbrace haina politicească de tarabă, și să îmbrăcăm cu toții haina românească. Ne sjujge, destul, zice d sa, am suferit atata slugărnicie și pălmuirea sentimentului celui mai scump al unui popor.

Descrie atentatul dela Blaj, înșărând pe dinamitarzii maghiari criminali și prevesteindu-i că acea peatră a libertății și a acea cruce a eroului național lăncu, pe care mâna sacrilegă le a sfărmat; în curând vor fi transformate în monumente neperitoare și grandioase pe aceeași Câmpie a suferințelor și a libertății, și vor aminti viitorului, strășnicia trecutului și eroismul unui popor care de 2000 de ani este pavază hoardelor barbare, nu pierde și are dreptul de a trăi liber, ciștit și independent.

(Tunete de aplauze, ovațiuni entuziaste însoțesc ultimele cuvinte ale oratorului).

Descrie în fine atentatul comis de unguri, în persoana doamnei Anicuța Dr. Aurel Vlaș, con-

damnând-o la închisoare și amendă, și spune că o înbărbătează un neam întreg, o admiră românilmea toată pentru curajul cu care înfruntă urgia maghiară.

Protestează contra perfidiei și hipocrisiei politice austro-maghiarofile a guvernelor cari s'au părădat la cârma țării de mal bine de 40 ani. Și zice apoi:

Se știe, de azi înainte și M. Sa Regele, Suveranul României, și familia princiară, că acest popor știe să iubească, dar în iubirea sa are o limită peste care nu poate trece. Când respectul demnității unui popor este în joc, și când dragostea sa nețărmurită pentru naționalitate este încătușată. Tron, dinastie și naționalitate formează un tot compact, dar la vremuri se știu deslipi, rămânând națiunii dreptul său natural și imprescriptibil de a se guvernă și conduce.

(Ovațiuni grandioase răsplătesc pe orator în mijlocul entuziasmului general).

Dl Dr. Vatas, începe reproducând strofele barului național: »Voi sunteți urmașii Romei niște răi și niște fameni«?

Combate din răspuțeri politica șireată și meschină austro-maghiară, denunță poporul român hipocrisia istorică a ei, și lacheismul politician al nostru, pe care-l combate cu o energie și vervă splendidă.

Spune că deși dl Dim. Sturdzy, a bătut și banchetat cu baronul de Aehrenthal, totuși, noi românii ne-am ales cu jignirea demnității, a prestigiului, în fața străinătății, fără convențiune economică, micșorați în chestia Dunării, și cu oprimarea, distrugerea frațiilor noștri de peste Carpați.

Iată fructul unei slugărnicii fără seamăn, în istoria politicii noastre externe.

(Oratorul este foarte des întrerupt de aplauze entuziaste, cuvântarea fiind la înălțimea volubilității și puternicului talent al oratorului de a încălzi și fascina masele populare.)

Dl Tache Vlădescu comerciant, descrie convențiile comerciale cu Austria din 1872 și 1891, arată cât am pierdut după urma lor, fără a beneficia nimic. Spune că în stări condițiuni nu ne mai trebuie prietenia Vienei.

Dl Ion Stătescu avocat, înfocat naționalist face apel la uniune, pentru cultură și redescoperire națională; face critica lașității noastre că ne place să ne împănăm cu pene de laudă și mărire, iar în noi dorme ceva putred este: demnitatea ce nu ne o știm ține și sentimentul național pe care l-am dat uitării.

Demonștră cu energie și violență ticăloșia noastră morală, decadența în care ne aflăm prin ascunderea după deget. Să facem politică cinștită și să știm răspunde loviturile și atacurile bărbătești ori de unde ar veni ele.

de reformă agrară, nici celelalte îndrumări variate spre rezolvirea crizei actuale.

Dar groznicile-i asalturi asupra tuturor »auto-rităților«, obiceiurilor, tradițiilor, legilor, toată critica destructivă, servește numai operei revoluționare, și glasul său profetic pătrunde în sfere, ce să se cutremure în muștrarea de cuget înțelept, inaccesibile propagandei revoluționare obișnuite și... impune revoluțiunea, ca o cerință, ca un imperativ categoric al rațiunii și al conștiinții morale...

Așa dar, cu toată lupta-i nepregetată, de lungi decenii, împotriva revoluțiunii, Tolstoi, de sigur, contribuie și el, și în măsură uriașă, la îngrămădirea acelor forțe destructive, a căror exploziune amenință să dărâme în curând vechiul edificiu al »imperiului Rusiei, pravoslavnic, țariste și feudale. Dar, tot așa de sigur, zbuclumarea lui căutare a »dreptății noi nu găsește răsunet, și, din tot siderul anarhismului său creștin și rural, nici o petrică nu e menită să servească la reclădirea și dărâmatuiri a Rusiei de malne...

Destinul aruncă astfel o lumină tragică asupra acestui chip aspru și înfricoșător de proroc sibic.

Și dând una din luptele lor pătimase în jurul numelui acestui anahoret scârbos, retras în »spuneri« de oroarea războiului civil, — elementele revoluționare și autoritățile clericale și civile ne dau dovada că au putut celi adevărul în cartea destinului...

Și mă gândesc, iarăși, unde a fost arsă tărâmba balneica acestei icoane titanice de răsvărit, în

numele rațiunii și al conștiinții morale, împotriva tuturor convențiilor și prejudecăților egoiste!...

Ce noroc pentru omenire, că glasul rațiunii și al conștiinții nu poate fi înăbușit nici de stilistică cromolită a superbelor »autorități« de clopotniță, nici de găngăvirea neartificulată și nevolnică a profesilor de suburbie, nici de... mârâiturile de sub porți!...

O carte interesantă.

Avem deosebita plăcere să salutăm pe cel dintâiu comerciant — autor, și anume autorul unei cărți prețioase. Bucuria noastră este cu atât mai mare, cu cât autorul este un compatriot. *dl Z. Furnică*, care sub titlul »Istoria comerțului la Români« a scris o carte foarte voluminoasă, foarte interesantă și lucrată cu o asiduitate și pricepere care-i face onoare distinsului comerciant, bărbat tînăr de altfel, dela care ne mai putem aștepta la multe lucruri bune; și e naționalist dintre cei mai sinceri și desinteresati.

Dintre multe capitole, unul mai interesant de cât altul, vom stărni asupra unuia așa zicând de actualitate.

E vorba despre încheierea unui raport înaltului sfat boieresc al Munteniei, către Maria Sa Domnula, pentru stabilirea prețurilor maximele, cu cari se putea vinde »marfa de băcănie ce vine din țara turcească, afară de cele de aici ce ne sunt știute«.

În primul loc, documentul acesta — cu data din 5 Decembrie 1802 — ne arată că specula preș neomenoasă era interzisă. Lumea nu era

lăsată, ca astăzi, la discreția vânzătorilor și scumpirea traiului ne era determinată numai de dorința nemăsurată de câștig a cătorva producători. Prețurile obiectelor de consumație se stabileau după legea cererei și a ofertei, precum și după trebuințele economice, iar dacă viața era scumpă, vina nu era niciodată a stăpânirii.

În al doilea loc, putem face o comparație, între prețurile de atunci și cele de astăzi ale cătorva obiecte de băcănie. La distanța de un secol, avem posibilitatea de a stabili variațiunile mărfii de coloniale și delicatose, care pe atunci nu se aducea decât din Turcia.

Așa, știți cu cât se vindeau, la 1802 icrele tes-cuite? Ousua de 400 dramuzi costă numai 60 de parale, în timp ce astăzi băcării din calea Victoriei, înșăgând cu cooperativa »Mercur« și sfărșind cu cel din urmă negastor de măștine, vând acest obiect cu 28 de lei chilogramul, iar în timpul iernei, chiar și mai mult! Intr'o sută de ani, icrele au devenit dar de 56 ori mai scumpe și să se noteze, că astăzi greutatea transportului nu mai sunt cele de odinioară, iar sigaranța publică a devenit cu mult mai mare.

Tot așa este cu zahărul. Pe atunci, acest condiment se aducea tocmai din Veneția. Nu erau, ca astăzi, fabrici în țară și o comandă trebuia să facă trei luni pe apă, pentru ca să ajungă la gările Danării. Credeți oare că pentru această cauză binecuvântată, zahărul e mai ieftin astăzi, în România? De loc. La 1802, el se vindea, cu 140 de parale ocaua pe când actualmente, cu 1.15 și 1.20 lei chilogramul. La diferența de greutate între oca și chilogram și la distanță de un secol, prețul e scolar. Epigonii mănăncă zahărul

Dl Alexandru Nicolau avocat. In păturile înfierbântate din fundul unui vulcan se aude, un șgomot infernal, năprasnic. Este ciocotirea mixturii, plămădelei închegate în stratificățiunea lui cosmică; sunete sinistre și repercusiuni sismice produc cutremurul întregului lui țesut.

Este alarma trântită că vulcanul nu doarme, și că lava, cenușa topită, pietrele încandescente și scorificațiile constitutive, vor izbucni în atmosfera încărcată cu o furie nebună.

Este izbucnirea vulcanului austro-maghiar, pe ruinele căruia se va clădi era democrației, respectul drepturilor omului și întemeierea constituționalismului real al libertăților publice populare.

Subscribitul cetește apoi moțiunea alcătuită și citată în numele comitetului național, și arată că față de condamnarea dnei Anicuța Vlad, se impune trimiterea unei telegrame de omagii, încurajare și admirare. Cetește în aplauzele furtunoase ale mulțimei textul telegramel care a fost expediată la Budapesta. *Alexandru Nicolau.*

Intrunirea din Ploiești.

— Dela corespondentul nostru. —

Ploiești, 23 Noemvrie.

Seria întrunirilor naționale de protestare împotriva regimului de asuprire și desnaționalizare a românilor din Ungaria urmează în România. Ieri s'a ținut un meeting în Caracal iar azi în Ploiești.

Deși un timp foarte nefavorabil, o urită sloată și o umezeală de toamnă îndemna mai curând la orice decât la întruniri și manifestații, totuși meetingul a reușit peste așteptare. Orașul nostru s'a îmbrăcat de dimineață în podoba mândră a culorilor românești. Flamura treicoloră aici are înțeles mai mult decât ori unde, căci ea flutură asupra magazinelor și prăvăliilor cu firme și nume de cele mai multe ori curat românești. Treicolorul aici exprimă cu adevărat simțirea românească, munca și hărnicia românească a unei bogate și înfloritoare clase de mijloc naționale de negustori și meseriași români.

Ei toți s'au întrunit în sala vastă a liceului vechiu spre a-și uni glasul de protestare cu al celorlalte orașe românești.

Intrunirea.

La orele 3¹/₂, dl *Gh. Barbulescu*, mare comerciant, deschide intrarea spunând, că inițiatorii

tot așa de scump ca și strămoșii, dela începutul secolului al XIX-lea.

Cafeana a rămas de asemenea cu aceeași prețuri. Cea de Yemen, adică de Arabia, se vindea cu 180 parale ocau, în timp ce cea numită francezească sau de Martinica, care a dispărut aproape din comerț, costă numai 140 de parale, aceeași cantitate.

E inutil însă să mai insistăm asupra acestor diferențe. Toată lumea e de acord să admită, că viața în țara românească s'a scumpit, în proporțiuni extraordinare.

Capitole de acestea, bazate pe documente, sunt o mulțime. Tratează frumos îndeosebi legăturile comerciale dintre România și Ardeal, arătând rolul frumos al comercianților români. Cartea are număratoase reușite ilustrațiuni.

Trimitem amicului nostru Furnică sincere felicitări.

meetingului au chemat pe ploieșteni să protesteze împotriva asuprii românilor de peste munți.

Dl Nicolae Pârvolescu, avocat, arată situația în care România și neamul românesc au ajuns în urma evenimentelor din lunile din urmă. Suntem ca un pom din care au fost tăiate mai multe ramuri, zice, și trebuie să fie năzuința noastră până când copacul nu va fi la loc (Aplauze)

Să dăm dovezi de solidaritate cu frații noștri, să ajutăm pe frații noștri de dincolo moralmente dar mai ales materialmente, căci vedeți că azi și femeile sunt armate în luptă.

În clipa asta sosită corporația meseriașilor cu flamarile și cu muzica în frunte cântând „Deșteaptă-te române”. Mulțimea îi salută cu frenetice urale și ascultă muzica în picioare. Strigăte: *Jos ungurii! Jos Austria! Trăiască românii și România!*

Oratorul încheie preconizând alianța tuturor popoarelor primejduite din Balcani spre a se apăra de năvala puterilor hrăpărețe.

Dl Luca Eieftereascu, avocat și fost prefect, constată că azi toți ploieșteni s'au adunat fără deosebire de culoare politică spre a manifesta pentru frații de dincolo. Românii în trecut au luptat mult și au vărsat atâtea sânge, încă azi în România, în Ardeal și Bucovina nu cred să mai fie o vale, un petec de pamânt, o stâncă, pe care nu ar fi udată o sângele românesc. Critică poporul unguresc cu violență extremă. El a rămas și azi sălbatic cu românii. Frații noștri de dincolo nu au altă vină decât aceea de a-și apăra limba și naționalitatea. Amintește cifrele „Galvarului” ziarului „Tribuna” în protestările indignate ale asistenței. Amintește persecuțiile împotriva presei românești din Ungaria și arată toate prigonirile ce românii îndură. (Strigăte: Trebuie să intervenim!)

Conchide la unirea tuturor românilor. Spune că atunci când e vorba de frați nu cunoaștem deosebiri de partide. (Ura, aplauze)

Dl Gh. Becescu-Silvan, Atacă Austria și dinastia. Intocmai precum vulturul rotește asupra unei pasări și cade din slavă ca să o fure, așa a căzut și asupra provincilor să-bești Bosnia și Herțegovina și acum Austria vrea să ne prade și pe noi.

Ea vrea să ne slăbească întâiu economicște pentru a ne zdrobi pe urmă politicște.

Critică apoi pe prințul moștenitor care a ales rău momentul vizitei sale la Viena.

Dl Radu Smeureanu, avocat, spune că Austria a fost totdeauna dușmana României.

Dl Scarlat Orăscu spune că venind aici s'a desbrăcat de toate preocupările politice de partid și a venit ca român. (Ura!) Spune că partidele politice nu au dreptul de existență dacă nu vor fi naționaliste. (Ura!).

Rostul întrunirii de azi unde sentimentul celui mai mic e tot atât de mare ca și al celui mai mare, nu poate fi tăcut. Se întreabă: nu v'ați încălzit până acum pentru cauza care a fost același și acum ca și acum un an și acum 10 ani? În războiul dela 1877—78, două-spre-zece mii de români și-au lăsat viața și 300 de milioane s'au cheltuit pentru ca la urmă să simțim că ceva din trupul nostru se rupe. Atunci ne-am întors spre Austria. Dar de 30 de ani încoace nu am avut de înregistrat nici o prietenie, nici o bună voință din partea ei. Nu mai vrem să fim poporul cuminte și mălăieț, când vedem că alții »nebunii« câștigă și »cuminiții« pierd. (Bravo! Aplauze)

Acuma românii s'au ridicat dincolo ca și dincoace și la bătălie inimii celor de-acolo răspund bătăile inimilor noastre. Citeză din »Tribuna« cuvintele împăratului Francisc Iolf adresate conțelului Apponyi, că nădăduște că maghiarizarea va progresa mai repede după noua lege școlară, și protestează împotriva unui astfel de prieten viclean.

Dnl *Const. Enescu* senator, se bucură de frumoasa întrunire, care amintește vremurile, când Ploieștii eră în fruntea mișcărilor politice din țară. Suntem în Vinerea patimilor zice, și cine

știe, dacă nu ne apropiem de Golgota. Prevede că românii de peste munți văzând zădărnicia luptei lor legitime vor trece pe terenul extralegal. S'au și auzit glasuri de deputați, care au spus că avem frați peste munți, care nu ne vor lăsa

Ei bine ei să aștepte că nu-i lăsam! (Mare entuziasm, urale puternice, se fac ovații oratorului)

Cine știe, care localitate de dincolo va deveni celebră și se va nemuri prin fapta mare ce se va săvârși în viitor acolo? Pe când cel mare petrec și beau șampanie, ungurii vor să pule în gura românilor un pahar de otrăvă. Să știm a spargem paharul acesta (Aplauze)

Stefan Gheorghiu, muncitor, amintește că un basm popular povestește, cum într-o țară a fost un singur puț păzit de un bălaur, iar cine voia să bea din el, eră uclis de bălaur, până când împăratul a hotărât să jertfească pe copilul său ce mai iubit bălaurului pentru a scăpa țara. Basmul acesta ne învață că trebuie să facem și noi jertfa ca să scăpăm de răul ce ne apasă.

În sfârșit președintele propune o moțiune prin care să se protesteze contra asuprii fraților de dincolo, să li se exprime simpatia și dragostea întrunirii și să se ceară guvernului ca să ștearnă de idealul național și politica externă.

Se mai hotărăște a se trimite o telegramă de încurajare deputaților români și d-nei Ana Vlad. Întrunirea se încheie în aplauzele publicilor care se împrăștie în liniște.

Evenimentele din Balcani.

Cum s'au făcut alegerile în Turcia.

Alegerile s'au făcut aproape în toate părțile imperului. Se așteaptă acum deschiderea parlamentului, care se crede că nu va fi întârziată decât puțin până la 15 Decembrie.

Junii turci sunt foarte satisfăcuți de succese ce l-au obținut în defavoarea naționalităților, care au fost persecutate pe toată linia, mai ales în Turcia europeană.

Alarma au dat-o cel dintâiu grecii din Constantinopol. După acela bulgarii, cari după părerea multora vor intra în pasivitate. Faimosul Hilmi Pașa, omul de încredere al sultanului sub vechiul regim a condus operațiunile la alegerile din Macedonia. Hilmi-Pașa este un reacționar și un mare dușman al bulgarilor. El a fost înțeles cu comitetul terorist din Atena, și cu clerul grecesc din Macedonia, ca să nu distrugă tot ce nu e grecesc și sub tutela patriarhiei, ca periculos împiedicării. Sistemul terorist, fără perche au fost în augurat de el. Așa încât putem pricepe foarte bine rezultatul alegerilor din Turcia.

Junii turci, cari la început erau animați de sentimente de echitate și de adevăr, acum au alunecat pe panta șovinismului unguresc, cari li aduce la prăpastie. Junii turci condamnaseră la moarte pe Hilmi Pașa, dar în urma mai multor milioane acordate de dânsul comitetului »Urmări și Progres«, a fost iertat și menținut în postul său, ca din nou prin »uşeturi« și despoieri să câștige ce-a pierdut.

S'a procedat în modul cel mai ilegal. Astfel în Viena (Vilaetului Salonic), nu ieșise nici un delegat turc. Peste noapte mai mulți turci au deschis scrutinele și au falsificat voturile așa încât toți delegații turci au fost aleși.

Bine înțeles că bulgarii au raportat la Constantinopol ca să caseze alegerile, dar totul a rămas literă moartă. Același lucru s'a întâmplat în Salonic, în ținutul Menelih, în mai multe orașe din Vileta Constantinopol, etc. În unele părți nici nu s'a admis, — vorbim numai de bulgari delegați, sub diferite motive.

Chiar sistemul electoral turc e foarte defectuos, e făcut în favoarea exclusivă a turcilor. Junii-turci au dorit cu orice preț să arete că elementul bulgăresc există în minoritate în Turcia europeană.

S'a dat la mai multe naționalități deputați

Excelent mijloc exterior.

Podagră,

reumatism, junghiuri, dureri de spate și de mijloc, amor țeli, dureri nervoase de cap și orice boale și dureri reumatice sau de podagră

se vindecă în modul sigur prin excelentul

„EZEREUM” BALINT GÉZA
farmacia „Órangyal”
EGER, (com. Heves) Káptalan utca

SPIRT de MENTHOL.

Se comandă dela singurul lui preparator

Prețul unui flacon original cu modul de întrebuințare e 2 cor. Pentru 12 cor. trimise anticipativ trimite 6 flacoane franco. Numai pentru întrebuințare exterioară

Ură să aibă delegați, ceea ce a exasperat pe bulgari. Bani lui Hilmi-Pașa și poți avea un deputat chinez în Turcia...

Janii turci au câștigat la început simpatia tuturor oamenilor de bine, dar acum prin purtarea lor au redormit vechiul antagonism dintre turci și creștini, ceea ce e spre răul împărăției.

Deschiderea parlamentului e legată foarte mult de mersul tratativelor turco-bulgare. Și s'a amânat deschiderea tocmai din cauza că nu se știa, încă în caz de războiu, nu s'ar fi ajans la un războiu.

Sultanul și reacționarii doreau aceasta, ca să se poată reculege, și poate să introducă din nou absolutismul. Planul a fost descoperit, și acum se procedează cu multă bunăvoință din partea turcilor ca să se ajungă la o înțelegeră deplină.

Până mai zilele trecute vorbea de războiu, acum se vorbește de o alianță cu Bulgaria. Sionul lansat de unele ziare că Turcia se pregătește de războiu în contra Austriei, n'are nici o probabilitate...

Un nou apel al turcilor către unguri.

Deși Bosnia și Herțegovina au fost anexate de Austria și Ungaria împreună, opinia publică turcească nu este atât de întărită pe unguri ca pe austrieci.

Conștiința originii comune a turcilor și a ungurilor face oare-cum ca ura în contra acestora din urmă să nu ia proporții mari.

Ziarul „Terdsüman-i Hak kat“ publică în nrul în urmă un nou apel către unguri, cerându-le, ca unor frați, ajutor:

Să răsfoim istoria, scrie numitul ziar, și vom vedea că în timpurile vechi împrejurul Turanului și în munții Uralii locuiau două neamuri pogoritoare din aceeași viață comună.

Erați voi maghiarii și eram noi, frații voștri prizonieri astăzi de toată Europa.

În secolul al nouă-lea voi ați părăsit patria noastră comună și răndori, rănduri ați năvălit și răși așezat în Europa. Almos a fost conducătorul vostru.

Tot cam în acea vreme am început a ne porni și noi spre Anstolia. Și după cum voi ați avut un conducător, tot astfel și noi am avut unul în persoana lui Saleiman.

Când strămoșii noștri și-au căutat altă patrie, au avut să lupte cu multe popoare străine. Și strămoșii voștri au avut să lupte cu iliri, cu dacii, cu hunii și cu avarii.

În vinele voastre, ca și în ale noastre, a curs însă sânge de leu, și am știut să ne întindem răspunerea asupra tuturor dărmărilor voștri, întinzându-ne domnia și întăriindu-ne forțele noastre.

Ați fost curajoși și viteji. Ați știut că în scurt timp să vă faceți respectați de popoarele din împrejurul vostru. Și cei cari vă considerau de barbari în curând au început să vă admire și să se teamă de armele voastre. În anul o mie, Europa a pus coroană regulă pe capul vostru.

Și ați înaintat mereu pe calea progresului, când deodată potopul mongol s'a revărsat asupra voastră, crotopind-vă. Dar nu v'a doborât. Ați muncit și v'ați ridicat iarăși. Ați cucerit Dalmația, Bosnia și Herțegovina, v'ați întins domnia și asupra Valahiei și a Moldaviei (?).

O, viteaz popor!

Noi n'am avut pentru nici un popor admirația pe care am avut-o pentru voi.

Erați frații noștri. Voi trebuie să ne ajutați acum în contra iăcomiei austriace. Sunteți datori să o faceți.

Aceasta o pretinde eterna lege a frăției. Câci frați suntem și neamul nostru ca și neamul vostru au un trecut tot așa de glorios!

Uciderea românilor — slobodă !

— Scrisoare din Cluj. —

Este o comună mică română aproape de Cluj între Lona-săsească și Vlaha, și va rămânea puțurica vestită, că în anul d-lui 1908 două vieți de români au fost prepoite de 12 jurați în Cluj ca ale unui pui de pasăre.

Lucrul s'a întâmplat așa: În luna lui Sept. a. e. pădurarul lui Josika cu numele Kis Béla a ucis în drumul de țară pe doi nefericiți de români ce mergeau cu carăle goale către casă dela Cluj, unde-și vându-seră lemnele. Mergeau horind a jale, necugetând nici la un rău. În carăle lor erau două femei din sat. De-odată aud venind

repede după dâșii o trăsură domnească și curând un strigăt puternic „hajts fere moi“ (trage în lături mâi). Cel din carul din urmă a și sărit la vite și le-a mântat la marginea drumului. Vitele s'au speriat și s'au bătut în șanț. După ele și partea dinainte la car. A rămas carul jumătate în drum. Trăsura domnească în care era pădurarul Kis Béla s'a acățat în roatele din urmă ale carului. Și a trebuit să stea în loc. Kis Béla l-a înjurat pe proprietarul carului. Acesta a început a se scuza și a zice: „D-le nu mă sudui, că nu s' de vină, că doară vezi, că eu am voit să feresc“. „Da ce, moi, încă feleștești“ și aceasta zicând a și scos cuțitul și l-a implantat în spinarea omului, care pășind câțiva pași a căzut mort.

Întru aceea frate-său a sărit dela carul dinainte și a luat la răspundere pe ucigaș. A voit să-l lovească cu bicial, dar n'a apucat, căci Kis Béla l-a prevenit, descărcând revolverul, al cărui glonț a trecut prin coastele din dreapta și s'a oprit în mădușa spinării.

În momentul acela a și încetat funcțiunea spinării, așa încât după spusa medicilor, partea din jos a trupului și-a pierdut simțirea. A suferit sârmarai încă vre-o trei săptămâni dureri cumplite, apoi și a dat sufletul. A fost ascultat pe patul de moarte și în modul enarut a faionat. Asemenea și cele două femei cari au fost de față la tragedia — au jurat că pădurarul, fără nici o vină l'a ucis pe frații Gârboani, căci așa i-a chemat.

Ca cazul acesta s'a ocupat curtea cu jurați în ziua ultimă a ciclului de toamnă. Procurorul a ridicat acuza contra pădurarului pentru omor neintenționat. Pe lângă femeile ascultate sub jurământ a mai fost ascultat cocișul pădurarului, care firește a zis, că cei ucși l'a tras pe stăpănu-său din trăsură și el numai s'a apărut împuscându-i. Au fost ascultați încă o grămadă de oficiali dela pretură, cari numai atâta au știut spune, că pădurarul tot des a mers cu acuzați, că fură stolnenii lemne din pădure și că odată i-a adroit ferestrele.

În sfârșit tot lucrari indiferente de cauză, din care priceină nici un s'a pofit jurământ. Sfârșindu-se ascultarea marturilor, procurorul prin câteva cuvinte și-a spus acuza oficială. La aceasta a răspuns pe larg avocatul ucigașului și a vorbit aproape o oră. Din toată apărarea a reeșit, că nu ucigașul e vinovat, ci morții. Și în mine a făcut acea impresiune, că dacă s'ar putea sili cei doi morți să iavieze, sigur ar fi aruncați în pușcărie pe vre-o 2 ani măcar.

Neputându-se aceasta face — încru firese, jurații au dat verdictul de nevinovat, iar tribunalul l'a absolvat pe Kis Béla de sub acuza.

Să nu ne mirăm de aceasta. Să ne mirăm însă că între noi români, nu s'a sflat un avocat care să sară întru ajutor vâd-elor sârmane și orfanilor amărâți, ca barem spesele de înmormântare să-l fi silit pe ucigaș a-le restitui. Spun, că sârmanale vădave s'au dus la avocatul celei mai mari bănci române din loc — dar neavând din ce i plăti, nu le-a primit cauza. (Foarte trist și rău! Răd.)

Un ziar din loc descriind portretarea aceasta zice, că achitarea va fi un iuvăț pentru stolneni, să se teamă a sta contra oficialilor dominani și nu vor mai fara. O scumpă învățătură — dar poporul ușor poate trage și altă învățătură din acest caz: Viața în țara noastră nu are nici un preț și că a ucide nu-i păcat. Pământul e a domnilor, că în Stolna unde din 2200 jughere abia e a sătenilor 180 de jughere. Tot ei ne judecă, și măntuie pe ceice ne ucid fără cauză și noi nu ne găsim nici apărători, hai să facem și noi ca domni, da de ne va fi mai bine. Să ne adăcem aminte, că învățătura aceasta ușor o putem simți amar noi toți cari purtăm străie nemțești și avem inime păgâne.

În domni, fie maghiari, fie români, pe aici începe poporul a-și pierde încrederea. Sunt cazuri ca un pretore român, când era în slujba somitalui, a pedepsit pe doi frați români cu 200 coroane, pentru că fiindu-le cănele deslegat a sărit la jandarmi și unuia i-a sfărțicat aripa la manta. Acel pretore azi își bate pieptul de mare român.

Să ne tragem bine de seamă toți domni și români și maghiarii, că nu va fi spre binele nostru, când poporul va veni la convingere, că înaintea dlor e mai scumpă o aripă de manta decât două vieți de om. Să nu uităm, că și răbdarea poporului are margini.

NOUTĂȚI.

ARAD, 24 Noemvrie n. 1908.

— Depntatul Vasile Goldiș și directorul nostru dl Russu Șirianu membrii de onoare ai societății »România Jună« din Viena. Societatea academică »România Jună« din Viena, în adunarea sa generală din 7 Noemvrie a. c. a ales pe deputatul dietal Vasile Goldiș și pe dl Russu Șirianu de membrii onorari ai săi. Aceasta li-s'a adus la cunoștință prin următoarea scrisoare:

„Societatea academică »România Jună« V'a denumit în adunarea generală, ținută în 7 Noemvrie a. c. considerând meritele d-voastră pentru națiunea română, membrii onorari ai ei. Vă aducem aceasta cu multă plăcere la cunoștință și vă rugăm să primiți acest semn al dragostei, recunoștinței și stimei noastre. Pentru comitet: Coriolan de Pop, președinte; Nicolae Băliță, secretar.

Dnul deputat Vasile Goldiș primind această onorică distincțiune a răspuns societății tinerimii prin următoarea epistolă:

Spectate domnule președinte!

Denumirea mea de membru onorar al societății »România Jună« din Viena, al cărei membru ordinar am fost în anii 1883/4 și 1884/5, am luat-o la cunoștință și o primesc cu nețărită bucurie și sinceră mulțumită. Meritele mele pentru națiunea română sunt foarte modeste, dar iubirea mea pentru dânsa e fără margini. Doros: așadară din toată inima, ca cel ce vor urmă după noi, prin faptele lor pentru națiune să întunece cu desăvârșire slabele noastre nizuințe. Sunt aproape timpurile, când națiunea va avea lloasă de caracterele mari ale vremilor eroice; doresc, ca tinerimea română să dea neamului nostru aceste caractere.

Primiți, Vă rog, expresiunea recunoștinței și stimei mele, Vasile Goldiș, deputat dietal.

Dnul Russu Șirianu, de asemeni a mulțumit printr-o călduroasă scrisoare.

— Camera. Discuția bugetului se urmează înainte geoi și plasticosă. Poreții saiei rosfrâng atât de rece osanalele sarbede ale mamelucilor. Ieri s'a întrerupt discuția pe o zi, pentru a se dezbate proiectul despre împiedecarea falsificării vinurilor. Sala de ședințe și culoarele sunt aproape pustii, — deputații coalitioniști dovedesc o caracteristică lipsă de interes, ilustrând astfel cât de învoit e mamelucismul sub actualul guvern.

Pentru a grăbi sfârșitul discuțiilor, în ședința de ieri s'a încercat prezentarea propunerii de urgență, dar nu s'au putut strânge cele 150 de iscălituri necesare. Bine înțeles, s'a dat ordin, ca în ședința de azi să fie de față un număr suficient de păpuși politice, stând la ordinele guvernului, — căci guvernul a reușit să le impue o subordinațiune severă, aproape militară.

— Consiliul de ministrii comun. În marele consiliu de ministrii, ținut slaltăleri la Viena, dl Achrenthal făcând un expozeu asupra politicii comerciale a monarhiei față de România, Serbia, Bulgaria și Muntenegru, a accentuat necesitatea unei lpeziri a situației, care e complicată de mai multe chestiuni pendente. Consiliul a luat în programul chestiunilor ce așteaptă o urgentă rezolvire, prezintărea convenției comerciale cu Serbia atât în camera ungară cât și în cea austriacă, — și continuarea tratativelor comerciale cu România în anul viitor. Convenția comercială cu Serbia după toate semnele va întâmpină dificultăți în amândouă camerele, în urma resentimentelor deșteptate de pregătirile de războiu ale Serbiei. Consiliul a atins în chestiunea mișcării de boicotare ce se observă în Turcia împotriva mărfurilor austro-ungare, și a luat la cunoștință de mer-

surile întreprinse pe lângă Poartă, de către dl ministru de externe, prin ministrul plenipotențiar austro-ungar din Constantinopole.

— Logodnă. Dșoara Lucreția V. Ludae (Terențeaz) și dnul Augustin I. Gruescu teolog abs. (Pădureni), logodiți.

— Dșoara Valeria Miu (Ghloroc) și dl Petru Savi (Sacoșul-unguresc) logodiți.

— Ierusalimul, cu sfântul mormânt, este reprezentat în parlamentul otoman prin Rouhi Halidi, Said Husni și Hafiz Said, — iar Mecca, locul sfânt al turoilor, prin Adalah Seradj.

— Erată. În numărul nostru de ieri s'au strecurat două greșeli de tipar: una la articolul de fond, unde ultimul cuvânt (citat din „Deșteaptă-te“) eră „străbună“ în loc de „deplină“, cum trebuia să fie și cum cititorii vor fi îndreptat singuri; a doua, la ultime știri s'a zis că înalta Curie a aprobat „azi“ în loc de Sâmbătă.

— O glumă bună a lui Sipulus. În foiletonul său din urmă din „Budapești Hirlep“, Sipulus face o glumă bună, care e și o ironie crudă. Arătând anume cum se întoilesc la noi ovreii emigrați din Galizia și fugiți din Rusia, scrie că: „Igy megint ott vagynak“ (nu întregeste: „a hol a mádi zsidó, oi) a hol — a három szavazattal bíró honpolgár“... O batjocură mai nimerită a legii lui Andrássy nu s'ar putea formula. Într'adevăr caracteristica acestei legi asta va fi: să dea câte trei voturi jidanilor!

— Institutul internațional de agricultură. Institutul internațional de agricultură, care a fost fondat la Roma sub patronajul regelui Italiei, va ține zilele acestea adunare generală.

Dl Dr. G. Creangă, secretarul general al ministerului comerțului și industriei a fost delegat de către guvernul României spre a-l reprezenta la această adunare și va pleca Sâmbătă la Roma.

Adunarea va determina modul de organizare și de funcționare definitivă a acestei folositoare instituții internaționale.

O comisiune specială, pusă sub președinția dl-ului conte Faina, senator al regatului italian, a fost însărcinată cu elaborarea unui proiect de organizație, care va fi prezentat la adunarea generală.

Institutul internațional de agricultură va fi, după cum o știm, o instituție permanentă în care toate statele vor fi reprezentate.

Va începe să funcționeze cu începere dela 1 Ianuarie 1909.

— Statutele lui Nothnagel. La Viena s'a constituit un comitet pentru a se ridica o statute regretatului profesor doctor Nothnagel.

— Dela Academia franceză. Cu privire la candidaturile la fotoliul cardinalului Mathieu, care a decedat de curând, „Figaro“ scrie următoarele:

„Academia n'ar avea intențiunea să dea acest fotoliu unui ecleziastic. Cea mai mare parte din academicianii par înclinați să laicizeze fotoliul cardinalului Monseniorului Mathieu și predecesorului său cardinalul Perraud, era ocupat de Barbier, autorul „Lambilor“.

Acest caz de laicizare nu e fără precedent în Academia. Așa, de pildă, fotoliul Monseniorului Dupauloup, a fost dat în 1878 ducelui d'André-Pasquier; iar titlularul său actual e dl Ribot. De asemenea Academia a dat în 1862 fotoliul lui Lacordaire, ducelui de Breglie, iar azi e ocupat de marchizul de Vogne. Tot astfel părint. Gratry fu înlocuit prin Saint-René Taillandier; Monseniorul de Quélen, prin contele Molé; Monseniorul Frayssinons prin ducelul Pasquier, etc.

Pe de altă parte, s'a întâmplat de mai multe ori, în decursul acestui secol, ca Academia să nu primumere printre membrii săi, nici un ecleziastic. Așa a fost dela 1877, data morții Monseniorului Dupauloup — până la 1882 — data

alegerii cardinalului Perraud și dela 1842 — data morții Monseniorului Frayssinons, — până la 1853 — data alegerii cardinalului Dupauloup.

X Certificat. Lewisch Robert, arhitect de altare în Szombathely a făcut pe seama bisericii rom. cat. din Ujpécs un altar principal al Trinității. Altarul este d'o distincă frumusețe, d'o executare și stil artistic, aurit bogat, pe lângă asta l'a socotit în preț foarte moderat. Așa, că pe numitul sculptor îl recomand în chipul cel mai călduros preacoronatelor precizii pentru executarea lucrurilor bisericești.

Dat în Ujpécs, 1 Iulie 1908. Tokody Ödön, preot.

X Tot felul de chiupuri militare și de alte uniforme, apoi ciacăi și calpace din materia cea mai bună și în prețuri ieftine. Fabricate proprii. Weber Pál maiestru specialist pentru confecționarea chiupurilor Coșovia (Kassa) Fö-utca.

Ultime informațiuni.

Până când?

Cioclii libertății de presă azi iarăș ne-au stârnit din pacea muncii. La orele 5 s'a prezentat la redacția noastră cunoscutul ofițer de poliție, însoțit de obișnuții săi agenți secreți, — făcându-ne perchiziție domiciliară.

El a solicitat dela redactorul nostru dl Constantin Savu manuscrisul manifestului lansat de comitetul de inițiativă al »Meetingului de Duminecă« aranjat în sala Dacia la 1 Noembrie, care manifest s'a publicat în »Tribuna« dela 1 Noembrie.

Dl Savu i-a dat lămurirea că manifestul din chestiune s'a publicat după ziarele din România. După ce poliștii au răscolit zădarnic toate hârtiile din redacție, au dres obișnuitul proces verbal și s'au depărtat, lăsându-ne să încreștăm la răboj un nou proces de presă.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 24 Noembrie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 kg.)	25 56	25 58
Săcară pe Oct.	21 48	21 50
Cucuruz pe Malu	15 08	15 10
Ovăș pe Aprilie	17 14	17 16

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următor

Grâu nou			
De Tisa — — — —	25 K.	15—26 K.	20 ft.
Din comitatul Albei —	24	> 95—25	> 90
De Pesta — — — —	25	> 05—26	> —
Bănățenească — — — —	25	> 10—26	> —
De Bacica — — — —	25	> 15—26	> 15
Săcară — — — —	20	> 15—20	> 30
Orzul de nutreț, cvalit. I.	16	> 20—16	> 40
» de cvalitatea II.	15	> 80—16	> 10
Ovăș de » I.	16	> 80—17	> 10
» » II.	16	> 40—16	> 80
Cucuruz — — — —	14	> —14	> 20

În atențiunea dlor preoți-caticeși!

A apărut:

Istorieare Biblice (ilustrate).

carte de religione pentru elevii școalelor populare de Pr. D. Voniga.

Manual aprobat de Ven. Cons. din Arad și Sibiu.

Acest manual distingându-se printr'un limbaj simplu, limpede și ușor, și ținând cont și de metodele cele mai noi ale pedagogiei științifice — e superior tuturor manualelor de religione ce le avem.

Se poate procura cu preț de 50 fil. exemplarul la autor în Gyirok (Temes), ori la librăria »Polatsek« în Timișoara (Temesvár).

Felurimi.

Poliță cu scadență în lumea cealaltă. Această istorie o povestește Jean Richetin în La Gaulois, spunând că s'a întâmplat în luna Nov. în ziua morților și că a făcut să rădă pentru prima-oară pe un om care nu rădea mai niciodată și mai ales în anumite zile: Bobbey d'Aurevilly. Cei doi eroi ai acestei istorii au murit și Richetine singurul martor rămas în viață.

Unul din ei era Coppée, iar celalalt eră acela straniu literar, nu fără merit, Nicolardot, un bohem veșnic îmbrăcat în frac zăgrăvit așa de bine de Bourget într'una din nulelele sale.

Se vorba despre morți și se discută asupra rațiunii culturii particular pe care partizanii li au pentru morții lor.

Nicolardot, care eră foarte insolent strigă de odată lui Coppée:

„Această rațiune nu ț-ar fi necunoscută, dacă ai fi un bun francez, cu alte cuvinte un pur sânge Gaulois. Îți dai seama cât de mult credeau strămoșii noștri, Galii, în viața de apoi. Pe vremea lor se puteau găsi bani cu împrumut, platibil în cealaltă viață“. Apoi cu un ton amenințător adăugă: „D-ta, de sigur, scumpe domn, nu ai această încredere, pentru că-ți lipsește credința strămoșească“.

— Să mă ierți, răspunsu Coppée cam intimidat, cred perfect în cele ce-mi spui.

Atunci fără a pierde vreme Nicolardot luă un toc și o bucată de hârtie și se scrisu: Subscribul recunosc că dătoz d-lui Fr. Coppée suma de 5 lei rambursabilă în lumea cealaltă.

Și Coppée s'a executat căci cu Nicolardot nu eră de glumit, mai ales când aveă nevoie de o „patacă“.

Scena aceasta s'a terminat cu o isbucnire de răs a lui Barbey d'Aurevilly care lovind peste mână pe Nicolardot îi spusu: „A trebait să fi d-ta să mă faci să răd atât de mult... și în ziua morților“.

Poșta Redacției.

Dr. A. Lazar, Oradia. B. lipsește de acasă. În data ce se întoarce, îți scrie, ori vine în persoană cu o zi mai înainte.

Dr. P. Oprea, Brad. La acea epistolă, plină de interes și căldură, am trimis răspuns. Ne miră că nu l'ai primit. Privitor la alegerile congresuale nu publicăm nimic, am marcat, ca atitudine dela care nu ne abatem, că nu atacăm nici o persoană, vorba Ta: e nevoie de pace și înțelegere, iar ne de discuții pentru niște alegeri bisericești. N'am publicat nici ce am primit dela Zarand. Ori cum ar fi fost, lăsăm ca afacerile să meargă pe calea lor firească și competentă judecată.

Să nu fie deci supărat nici cel ce a scris și nici Tu, alesul care vrei să răspunzi. Frățescă salutare! R.

Correspondent, Cluj. Rugăm a ne scrie cu certală.

Redactor responsabil Constantin Savu.
Editor proprietar George Nichiu.

Fabrica de spălat cu aburi „Kristály“

Cu mașinării sale cele mai moderne, aranjată cu puteri electrice, spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame, și tot felul de lenjerie cu prețuri moderate.

— La o sumă ce trece peste zece cor., pachetul se retrimite porto-franco. —

Adresa:
Fabrica de spălat cu aburi „Kristály“
Kolozsvár (pályaudvar).

Un candidat de avocat

cu praxă

Se aplică pe lângă condițiuni favorabile la cancelaria subscrișului.

Seini, 5 Noemvrie 1908.

Dr. Aurel Nyilvan, adv.
Seini — Szinerváralja.

Un candidat de avocat

cu praxă

Se aplică imediat în cancelaria subscrișului.

Puj, 19 Nov. 1908.

Dr. Toma Ienciu
adv., Puj (com. Hunyad).

In atențiunea medicilor și a barbierilor.

În primul atelier din Ardeal de ascuțit cu putere electrică, se ascuț și se melirează cu prețuri moderate tot felul de instrumente medicale și de barbier. Instrumentele trimise pe postă se ascuț în 24 de ore.

Solicităm încrederea binevoitoare rămân cu stimă:

Exner Sándor

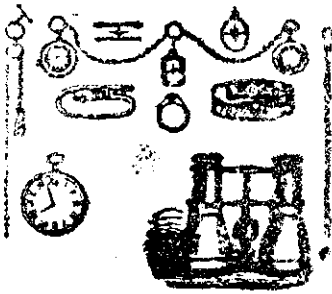
NAGY-SZEBEN.
Kleine Ring 25.

MACHA.

ciasornicar mechanic și cronometric.
NAGY-BECKSHEREK

Recomandă on. public marele lui atelier de reparat ceasornice aranjat corespunzător cerințelor timpului modern, ține în depozit tot felul de ciasornice de buzunar, pendule și ciasornice cu alarmă (deșteptător), cu prețurile cele mai moderate și pe lângă garanție.

HEICZER FERENCZ

croitor de haine civile pretești și uniforme.

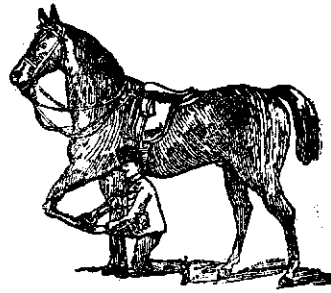
Nagyvárad, strada Körös nr. 22.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. preoți că mi-au sosit pentru sezonul de toamnă și iarnă postavurile negre, cari își păstrează culoarea și le țin în magazinul meu bine asortat, pentru comanda din provincie ajunge o reverendă de model, sau o haină, la dorință mă duc ori unde cu plăcere pe cheltuiala mea proprie.

Tot asemenea țin în magazin pos. avurile cele mai noi și moderne din patrie, franceze și engleze pentru tot felul de pardesuri și paltoane de iarnă foarte bune.

Făurărie și potcovărie nouă.

Am onoare a încu- noștința on. public din loc și jur posesor de ca, că am deschis

făurărie și potcovărie

în Strada Nádor Nr. 4

(în casa Nemess Géza).

Pregătesc tot felul de potcoave igienice, la dorință potcovesc și în grajd acasă, primesc a potcovi lunar, cu prețurile cele mai moderate, precum și pregătirea a orice soi de trăsurii domnești moderne.

Angajându-mă la aceasta, rog binevoitorul sprijin al on. public.

Cu distinsă stimă

Schreiber Ferencz

potcovar diplomat și specialist.

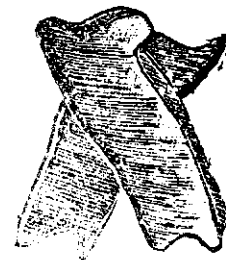
Fabricația cea mai bună de

PIELE

și de fălpi, fabricația proprie de partea de sus a ghetelor, în asortimentul cel mai mare, cu toată scumpetea se găsesc cu prețurile cele mai ieftine în magazinul de pele al lui

Gyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavasz u. 1

Distins cu diploma de recunoștință :: în anul 1904. ::

Catalogul ilustrat a prețurilor gratuit.

Vatzek József

măiestru de cuptoare în Cluj (Kolozsvár).

Depozitul: Brassai-u. 8.

Lucrătoarea: Trefort-u. 45/47.

Pregătește tot felul de cuptoare în ori ce mă și culoare.

Fabricatele mele sunt recunoscute de eminate.

Pregătesc ori ce fel de cuptoare de ca- hale după desemn și model cu cea mai mare exactitate.

Comande din provincie se efeptuesc cu mare cunoștință de specialitate și punctual.

Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin izvor de a-și procura cineva instrumente muzicale de tambură

Andrija Car

Ruziena ul 1. ZAGREB Vlaska ul 22.

A. CAR

Își recomandă tamburele fabricație excelentă dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț moderat. Preț curent trimis gratuit și porto franco.

Primul atelier de aurituri de biserică și pictură de icoane bisericesti din Ardeal

Se recomandă în atențiunea parohiilor, primește tot felul de aurituri bisericesti, cu aur veritabil și picturi de icoane sfinte cu prețuri favorabile și garanție.

Primește tot felul de reparaturi, aurituri noi și împrosătarea picturilor, lucră esact și repede.

Solicitând încrederea on. public rămân cu stimă:

Sipos Ödön

auritor de biserică și pictor de icoane sf.

Brassó

Hosszu utca 39 sz.

Șuncă și salamă, carne afumată, cârnăței, slănină papricată și afumată

precum și alte

specialități de afumături

trimite cu prețuri moderate și prompt

THEIL JÓZSEF

fabrică de afumături
Mediaș (Medgyes).

Recomandat de ministerul de culte și instrucție!
— Multe recunoștințe —

ZWÖRNER B.

PREPARATORUL DE ÎMPĂIAT ANIMALE

KOLOZSVÁR, Rozsa-u. 7 sz.

Animalele să se trimită cât se poate de proaspete și nebelite. Trebuie indicat în ce formă să se întămpie prepararea; mamiferelor mai mari să li-se scoată intestinele. — Pentru împachetare se cotește numai cheltuielile mele. — Preparație îngrijită, artistică, în formă naturală, lucru trainic, prețuri moderate!

Oltiuri de struguri

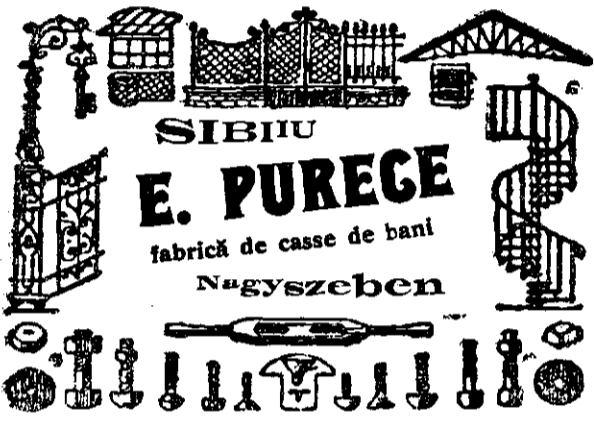
expediază, garantând deseori asortiment bogat, care de ani e recunoscut de primii și cei mai trainici:

Küküllömenti első szőlőoltvány-telep

proprietar: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 23. sz. (Nagyküküllő megye).

== Poffiți și cereți prețuri curente ilustrate! ==

Din prețul curent se pot cere scrisori de recunoștință din toate părțile țării; și așa totți cei ce doresc să comande pot cere mai întâi informațiuni dela persoanele cunoscute așa verbal ca și înscris, despre încrederea ce pot avea în ferma de sus.

SIBIU

E. PURECE

fabrică de case de bani
Nagyszeben

Recomandă de asemenea practicele (mașini)

● **cupatoare de fert** ●

În toate versiunile dela execuția cea mai simplă până la cea mai elegantă.

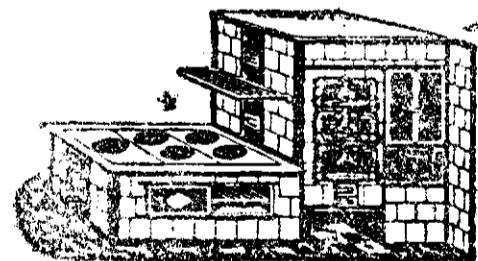
Atrage atențiunea on. public din localitate și din împrejurime asupra atelierului său de

● **lăcătușerie, și construcție** ●

care-i cel mai mare din tot Sibiuul

și pe care l-am instalat conform cerințelor moderne și l-am înzestrat cu puteri excelente de muncă! Primesc ori-ce-fel de construcții atingătoare de această branșă, precum:

lucrări de la clădiri, portaluri, schele și gratii de fer, îngrădiri de fer la coridoare și balcoane, geamlăcuri, uși de fer, îngrădiri de fer, la mormânturi, cișmele și orice lucrări de fer și lucrări de bas-relief.

Trimit gratis și franco deciziuni (proiecte de cheltuieli) pentru case de bani, mașini de fert (șparcheti) etc.

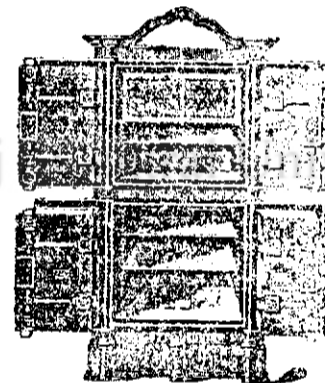
== **E. Purece** ==
Sibiu, Schmidtgasse 19.

Recomandă fabricațiile sale proprii de

case de bani

de orice mărime și construite din materialul cel mai bun și mai trainic.

Fabrică: dulapuri panopozite, încuitori-safe pentru case de economii, dulapuri de bani și documente totfelul de articlii ce se țin de branșă asta.

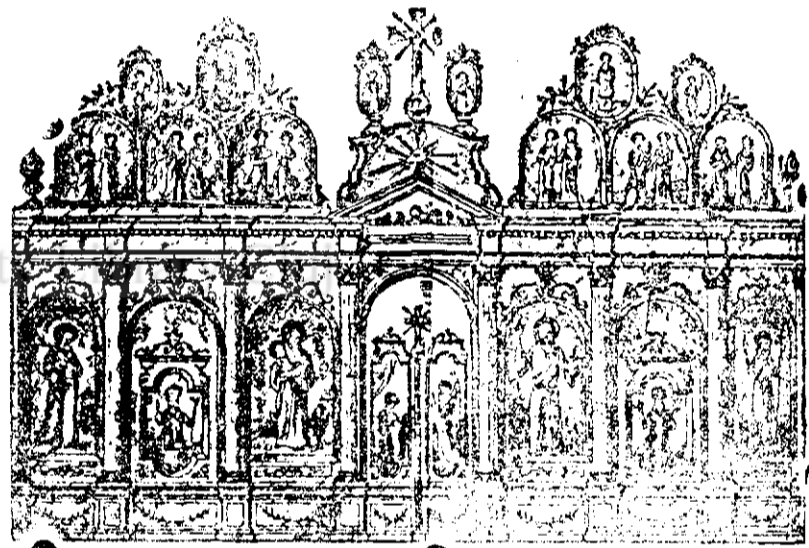

Cel mai mare institut de industrie artistică bis. din Ungaria.

Lewisch Robert

sculptor și arhitect de altare

== **Szombathely.** ==

Face tot felul de mobilier de biserică, așa ca:

Iconostase și altare — statui de piatră și lemn — amvoane și scaune de spovedanie — sicriul Domnului, grotă Mariei de Lour — cristelnițe, icoane de stațiune — sculptură în relief sau pictură — străni — pictură de biserică și altare.

Renovează în stil altare vechi, amvoane și statui, aurește și marmorează.

Preț-curent, proiect de buget și planuri gratis. Dacă sunt chemat pentru examinarea lucrului, mă duc ori-unde pe cheltuiala mea proprie.

Prăvălie nouă de obiecte de argint de China!

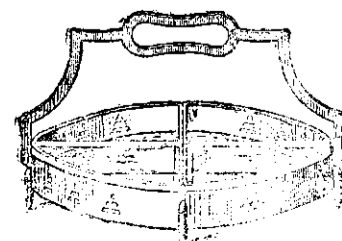
Kolozsvár, Mátyás Király-tér 9

— (fosta prăvălie de bijuterii a lui Nagy József). —

Aduc la cunoștința on. public, că am deschis o

prăvălie de obiecte de argint de China

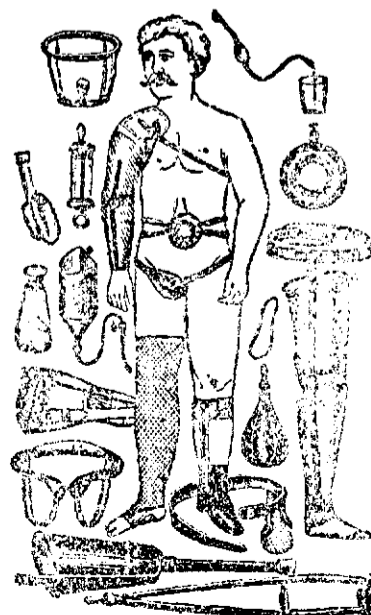
corespunzătoare cerințelor timpului modern. Țin un mare deposit permanent de tacâmuri, tave, jardiniere, cabare, oșuri și tot felul de obiecte de lux, fasonul cel mai modern. Țin mare deposit din obiectele de Bernsdorf și Szandrick, tot asemenea obiecte optice. Solicit part. on. public, Cu stimă

Feuerstein Herman

În Cluj (Kolozsvár)
Mátyás Király-tér nrul 9.

— Prețuri solide. —
Preț-curent gratis și franco.
Comandele în provincie se săvârșesc prompt și solid.

Prima fabrică din Ardeal pentru instrumente chirurgice, pansamente, instrumente optice, cuțite, briciuri și mașini pentru ortopedie (pentru îndreptarea trupului).

Mare deposit de instrumente medicale și pentru pânțele, ochelane veritabile franceze, cele mai fine cuțite englezești suedeze și de Solingen și briciuri, mașini ortopedice marca Gillette, picioare artificiale, cordonul ramit Diana și specialități francezești.

Deutsch Miksa

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 7 szám
Atelierele fabricii în strada
Petőfi numărul 2.

Preț curent gratis.